

Inhoud

Voorwoord	1
Nieuws van de Genderstichting	2
Verslag voorbij de bijeenkomsten.....	4
Zelfhulpbijeenkomsten.....	7
Zitdagen	8
De wonderde wereld van de genderdiversiteit.....	9
Aankondiging Nieuwsbrief jan-feb-maart 2006 van TGV-WEST.....	10
Twee jaar na de aanvang van mijn Real Life Experience (5 okt 2005):.....	11
Nieuwe aanwinsten.....	14
Start onderzoek 'Transgenders en werk'.....	15
Wetsvoorstel transseksualiteit: een stand van zaken.....	17
Nieuws uit genderland.....	18

Voorwoord

2006 staat voor de deur. Een nieuw jaar, een nieuw begin. Zo ook voor de Genderstichting. Tot onze spijt is er echter geen heuglijk nieuws. Dit is namelijk de laatste nieuwsbrief die u in deze vorm zult ontvangen. Reden hiervoor? Er wordt gesnoeid in de personeelsbezetting van de Genderstichting. Dit betekent dat een aantal aspecten van de werking moeten worden afgeslankt. Wat dit nu precies betekent leest u verderop in deze nieuwsbrief.

Dat de nieuwsbrief in zijn huidige vorm verdwijnt, betekent echter niet dat we u niet blijven informeren. De nieuwsbrief wordt vervangen door een geregelde mailing met nieuws, uitgediepte onderwerpen en diets meer. De nieuwsbrief op papier verdwijnt wél definitief. Bijgevolg wordt deze nieuwsbrief de rode lantaarn in een reeks van 17 jaar. Daarom hebben we er voor gezorgd dat deze editie een waardige afsluiter wordt. Hij is wat dikker dan gebruikelijk en er valt opnieuw veel in te lezen.

Er is eindelijk ook eens wat echt nieuws rond het wetsvoorstel transseksualiteit. Eind november werd namelijk een hoorzitting gehouden waarin diverse betrokkenen hun mening mochten geven over het voorstel in zijn huidige vorm. Hoe dit precies verlopen is en wat dit voor gevolgen heeft, leest u verderop.

Alvast fijne feestdagen gewenst aan alle lezers en een nieuw jaar vol positiefs!

Koen & Noémie.

Nieuws van de Genderstichting

Het is alweer een resem nieuwsbrieven geleden dat we deze rubriek nog eens bovenhaalden. Deze editie verdient deze rubriek meer dan anders. Zoals u in het voorwoord reeds kon lezen, is er inderdaad nieuws uit de Genderstichting. En nog niet zo'n klein beetje. De 2 voornaamste zaken zijn:

1. In de Genderstichting verdwijnt een halftijdse job
2. De medewerkers van de genderstichting worden in de toekomst ingeschakeld in een groot algemeen onthaal.

1. Waarom verdwijnt er een halftijdse job in de Genderstichting?

Wel, dit is –zoals zo vaak het geval is– een kwestie van centen. Het Centrum Algemeen Welzijnswerk Artevelde wordt gefinancierd door de Vlaamse Overheid. Een toelage die mag worden aangewend naar eigen inzicht. De enige voorwaarde die hieraan gesteld wordt is dat minstens 70% van de toelage aan personeel dient besteed te worden. Voor Artevelde ligt dit percentage al een aantal jaren aanzienlijk hoger. Jaar na jaar stijgt het aandeel personeelskosten, waardoor men nu reeds aan een percentage van 93% komt. Wil men vermijden dat dit in de toekomst ontspoot, dan dient men nu in te grijpen. De raad van bestuur van het CAW besliste daarom dat dit aandeel personeelskosten dient teruggebracht te worden naar 90%. Om dit te verwezenlijken dient men te gaan snoeien in personeelsuitgaven. Het CAW heeft van in het begin gesteld hiertoe geen naakte ontslagen te willen doorvoeren.

Toch vallen er hier en daar klappen. Men bakt immers geen omelet zonder eieren te breken. En laat de Genderstichting nu net één van die eieren zijn. Andere diensten waar geschrapt wordt, zijn het Vluchthuis, het opvangcentrum De Wip, en het VLAM-team, een mobiele jongerenwerking.

Waarom ondermeer in de Genderstichting?

- De Genderstichting is één van de weinige deelwerkingen waar geen tijdelijke projecten lopen die extra gefinancierd worden met extra middelen (gesco, sociale maribel). In deelwerkingen die werken met extra middelen kan niet geschrapt worden. De genderstichting voert geen decretale opdrachten uit, zoals de projecten daderbegeleiding of justitieel Welzijnswerk.
- De directie omschrijft het doelpubliek van de Genderstichting als een 'kleine potentiële doelgroep' Bijgevolg kunnen voor een kleine doelgroep dus makkelijker uren van de werknemers worden afgeknibbeld.

Is dit een terechte beslissing?

Beslissingen waar hulpverlening aan een bepaalde doelgroep wordt afgebouwd, kunnen moeilijk in termen van terecht of onterecht worden omschreven. Of de medewerkers van de Genderstichting er zich gelukkig bij voelen? Uiteraard niet. Of tegen deze beslissing iets in te brengen valt? Hoegenaamd niet. Er moet gesnoeid worden, dus vallen er klappen. Punt. Dat de Genderstichting een uniek project is in Vlaanderen, telt niet mee als het om centen gaat.

Zo staan de zaken er dus voor. Hoe gaan we er in de toekomst mee om? Wel, in de eerste plaats worden de medewerkers van de Genderstichting niet ontslagen. We worden gevraagd op vrijkomende vacatures binnen het CAW te solliciteren. Ten laatste tegen eind 2006 moet deze operatie rond zijn. Is er eerder een oplossing gevonden, dan komt de Genderstichting vanaf dat moment op anderhalve medewerk(st)er te draaien.

Dat we dan niet meer alle taken zoals we die nu opnemen, zullen kunnen uitvoeren, behoeft geen tekeningetje. Bijgevolg werd beslist om een aantal taken te gaan afbouwen. Concreet betekent dit het volgende:

- **De nieuwsbrief in zijn huidige vorm zal niet meer gemaakt worden.** Er kruipt tijd en energie in om driemaandelijks een tijdschrift samen te stellen en in 2 versies te maken: een elektronische en een papieren versie. De nieuwsbrief wordt vervangen door publicaties op onze website. Telkens er nieuwe artikelen, aankondigingen, lezersbrieven etc. op de website geplaatst worden, zul je hier als lezer van op de hoogte worden gebracht via e-mail. Voor de abonnees op de papieren versie betekent dit onherroepelijk dat zij voortaan geen boekje meer krijgen toegezonden. Jammer maar helaas. We hopen van harte dat ook zij een mogelijkheid vinden om via het internet een weg te vinden naar onze site.
- **Het zelfstandig organiseren van zelfhulpbijeenkomsten wordt afgebouwd.** Meer en meer zullen we met andere initiatieven in genderland samen bijeenkomsten gaan organiseren. Dit is een evolutie die het voorbije jaar reeds stilletjes op gang kwam en zich nu verder zal doorzetten. Zo wordt in de toekomst de samenwerking met de Vlaamse Genderkring op dit vlak verder aangehaald. Maar dit betekent ook dat we meer en meer rekenen op vrijwilligers die zich willen engageren in het meewerken aan deze bijeenkomsten. TGV-west (zie verder in deze nieuwsbrief) is reeds zo'n initiatief dat uitgaat van een aantal enthousiaste mensen. De Genderstichting zal zich dus meer en meer gaan profileren als een dienst die zelfhulpbijeenkomsten ondersteunt en stimuleert, eerder dan ze zelf nog verder te organiseren. Onze taak zal dan vooral bestaan uit logistieke ondersteuning en ondersteuning bieden aan vrijwillige medewerkers. Wie zich dus geroepen voelt zijn/haar handen uit de mouwen te steken voor deze zelfhulpactiviteiten, geef ons een seintje a.u.b.!
- **De bibliotheek en videotheek van de Genderstichting** wordt in de toekomst niet meer zelfstandig gerund. Wellicht wordt ons ganse bestand aan materialen overgenomen door het documentatiecentrum van Sensoa. Hoe dit precies in z'n werk zal gaan hopen we u zo snel mogelijk te kunnen melden.

Dit zijn totnogtoe de belangrijkste wijzigingen in de werking van de Genderstichting als gevolg van de sanering. Maar er is dus nog meer.

2. De medewerkers van de Genderstichting worden in de nabije toekomst ingeschakeld in een nog op te starten Algemeen Onthaal.

Het idee achter een Algemeen Onthaal binnen Artevelde is niet nieuw. De voorbesprekingen zijn al een eind aan de gang. De uitwerking ervan is recentelijk opgestart in diverse werkgroepen.

Wat betekent een Algemeen Onthaal?

Binnen het CAW Artevelde zijn er nu een 20-tal deelwerkingen. Een groot deel hiervan doet nu zelfstandig aan onthaal. Vooral voor verwijzers (diensten die mensen naar een deelwerking van het CAW versturen), blijkt niet altijd duidelijk te zijn bij welke organisatie men nu met wel soort vragen terecht kan. Bovendien wordt er ook vanuit gegaan dat de diverse deelwerkingen die nu elk hun onthaal bieden, vaak dubbel werk leveren. Om deze pijnpunten op te vangen worden in de toekomst grofweg 2 algemene onthaalpunten opgericht. Eén algemeen jongerenonthaal en één algemeen volwassenenonthaal. Bedoeling van deze onthaaldiensten is dat elke burger er met gelijk welke vraag terecht moet kunnen, om een antwoord op zijn/haar vraag te krijgen, of correct te worden verwezen naar de gepaste deelwerking van het CAW of externe diensten. Ook cliënten die met vragen rond hun genderidentiteit zitten, moeten er terecht kunnen. In die zin worden ook de medewerkers van de Genderstichting voor een deel van hun uren in dit onthaal ingezet. Hoe dit verder zal uitgewerkt worden, is voor het ogenblik nog niet 100% duidelijk. Het is de bedoeling dat dit verder vorm krijgt in de vernoemde werkgroepen. Maar dat dit onthaal er komt is overduidelijk. We hopen u in de toekomst verder te kunnen informeren hierover.

Verslag voorbijde bijeenkomsten

▪ 25 oktober '05- Oprichting TGV-West

We hadden het al geschreven in de vorige Nieuwsbrief: Brugge borrelt. Er is sprake van het oprichten van een transgenderplatform genaamd TransGender Vlaanderen – West Vlaams Platform, een werking voor transgenders. Iets dat volgens een aantal inwoners van Brugge en omstreken dringend nodig is.

Toch verloopt het traject om dit platform op te richten niet van een leien dakje. Zo moest de eerste overlegvergadering tussen de emancipatieraad van Brugge en de Genderstichting al uitgesteld worden wegens ziekte. Er zou een nieuwe vergadering komen half november, maar ondertussen was deze bijeenkomst al gepland en vastgelegd. Maar niet getreurd, initiatiefneemster Ulrike was aanwezig op de bijeenkomst en kwam haarfijn de bedoeling van dit platform uitleggen. Ulrike had deze avond grondig voorbereid en uitgeschreven, doch er is te weinig plaats in deze Nieuwsbrief om alles over te nemen. Wie de volledige tekst wil lezen, kan deze opvragen bij de Genderstichting. Hier volgt maar een summier samenvatting van de belangrijkste punten.

Dit platform wil zich vooral richten op de integratie en het doorbreken van de transgender-stilte. Het blijvende stilzwijgen leidt, volgens de initiatiefnemers alleen maar tot een muur van onbegrip. De bedoeling is om naar buiten te durven komen met je 'zijn', hoewel zij ook beseffen dat hier veel moed en kracht voor nodig is. Toch gaan de initiatiefnemers ervan uit dat informatie kan leiden tot intergratie, onbekend maakt immers onbemind.

Er werd ook gesproken over de omarming van de transgendergemeenschap door de Holebifederatie. Het gevoel over deze beweging is eigenlijk dubbel bij de initiatiefneemsters. Enerzijds is er de vraag of de transgendergemeenschap eigenlijk wel deel wil uitmaken van de Holebigemeenschap. Anderzijds, uit Ulrike's ondervinding blijkt dat minstens 1/4e van de transgenders na operatie holebi blijkt te zijn. Ulrike vindt dat er binnen deze context een drietal punten noodzakelijk zijn. Ten eerste dat een transgender deel uitmaakt van het dagelijks bestuur van de Holebifederatie. Ten tweede moet men een geduide transgender naamgeving integreren in het logo van de holebigemeenschap. Tenslotte moet de holebigemeenschap ernaar streven om dezelfde rechten als zichzelf hebben verworven te bekomen voor de transgender gemeenschap.

We kunnen het hele TGV-West eigenlijk samenvatten volgens hun 11-puntenprogramma, dat als volgt gaat:

1. Het profileren van Brugge als transgendervriendelijke winkelstad waarin alle transgender mensen welkom zijn. Voorstel: enquête aan alle winkeliers en horecazaken in de volledige Brugse binnenstad
2. De fototentoonstelling van Planet Gender binnenhalen in 2006. Dit is een tentoonstelling van transgender mannen en vrouwen die bondig getuigen over hun identiteit
3. Opmaak van een verklarende en verwijzende folder, specifiek voor transgender mensen met concrete contactgegevens, in analogie met de flyer die de Genderstichting ter beschikking stelt
4. Creatie van een aparte website met duidelijke verwijzing naar Stad Brugge
5. Deelname aan infobeurzen met een specifieke stand
6. Toewijzen van een verantwoordelijke ambtenaar voor dit alles
7. Een telefoonlijn, computer en volledige accommodatie voor de continue werking van dit transgenderplatform
8. Erkenning van dit transgenderplatform door de bevoegde overheid, in eerste plaats Stad Brugge, met het oog op mogelijks bekomen van werksubsidies
9. Aanschrijven van scholen voor het geven van voordrachten tijdens de schooluren; dit impliceert de opmaak van een infomap voor directie en lerarenteams
10. Organisatie van een duidende info-avond met ruime mediapubliciteit, waarbij nationale en regionale pers wordt uitgenodigd

11. Aanleggen van een databank waarin alle mogelijke getuigenissen, relevante boeken en audiovisuele mediadragers worden bijgehouden; ook en vooral de hoofdbibliotheek kan hier een forse bijdrage toe leveren

Een uitnodiging voor de maandelijkse babbelvonden van TGV-West vindt u verder in de Nieuwsbrief. Meer informatie over TGV-West kan bekomen worden bij Ulrike, wiens gegevens opgevraagd kunnen worden bij de Genderstichting.

▪ **22 november 2005 – Gino's Hairclub**

Er was deze avond behoorlijk wat volk afgezakt naar het koude, gure en vooral bijna-onbereikbare Antwerpen. Door de wind, door de werken, dwars door alles heen naar de bijeenkomst die over make-up zou gaan... Iedereen was al voorbereid en hoopte al stiekem om proefpersoon te worden (en dus opgemaakt worden). Jammer genoeg was er een ferm misverstand tussen Gino en de Genderstichting, en had Gino tot onze grote verbazing begrepen dat het een avond rond pruiken was.... Groot was de teleurstelling op de gezichten, maar het bleek al snel een sappige bijeenkomst te worden. De kwinkslagen en grapjes vlogen in het rond, maar er werd ook veel nuttige informatie gegeven. Uw trouwe dienaar was ter plaatse om alles te noteren...

Haartooi is belangrijk, dat weet iedereen. Een kapsel kan zorgen dat mensen er beter kunnen uitzien – tenminste, als het bij het gezicht past. Als het kapsel daarentegen niet goed bij het gezicht past, kan dit onnatuurlijk overkomen. Mensen die een pruik (moeten) dragen weten dit maar al te goed. Maar waar moet je nu op letten als je een pruik koopt?

Eigenlijk mag je niet te veel betalen voor een pruik. Een goede pruik is niet goedkoop maar hoeft ook geen huis te kosten. Prijzen kunnen variëren, dat is waar, maar wees realistisch en betaal geen fortuinen. Een goede pruik kan bestaan uit echt mensenhaar of uit synthetisch haar, de laatste jaren is daar nog weinig verschil tussen behalve de prijs.

Een pruik van mensenhaar is bijna altijd uit Aziatisch haar gemaakt. Dit haar wordt dan ontkleurd (want de meeste Aziatische mensen hebben uiteraard zwart haar) en terug gekleurd met speciale verf. Daarna wordt de pruik in model gebracht. Dit maakt dat pruiken van echt haar eigenlijk bijna niet vergaan. Het nadeel van echt haar is dat het natuurlijk enorm duur is en bijna onvindbaar in een lang model. Voordelen zijn dat het minder onderhevig is aan wrijving. Synthetisch haar is meer onderhevig hieraan en kan na verloop van tijd erg broos worden hierdoor. Dit zie je vooral aan de uiteinden van het haar. Een ander nadeel aan synthetische pruiken is dat zij meer gevoelig zijn voor hitte. Hierdoor wordt het haar ook weer broos en erg kwetsbaar. Het verschil in uitzicht is wel miniem, een pruik van echt haar en een pruik van synthetisch haar zijn moeilijk te onderscheiden, wat maakt dat 90 % van alle verkochte pruiken synthetisch zijn.

Het verschil in soort haar kan de prijs van een pruik bepalen, maar toch zijn er nog meer factoren die meespelen. Zo is de manier van knopen ook een belangrijke kostprijs: pruiken die handmatig geknoopt zijn, zijn een stuk duurder dan pruiken die machinaal geknoopt worden. In pruiken die machinaal geknoopt zijn, zijn de haren geknoopt in stressen (een soort 'banden' die in de pruik zitten). Bij pruiken die handmatig geknoopt zijn, zitten de haren in een netje geknoopt en dus meer verspreid over de oppervlakte. Dit maakt ook dat de pruik iets soepeler gaat vallen, een verschil dat vooral merkbaar is bij kort haar. Ook zal men voor de handmatig geknopte techniek opteren als men een pruik maakt die in de hals erg kort is. Door deze techniek vermijdt men dat de omgeving kan zien dat je overduidelijk een pruik draagt.

Een laatste verschil in prijs kan afhangen van kwaliteit van synthetisch haar. Erg goedkope pruiken hebben als nadeel dat de kwaliteit van het gebruikte haar niet erg goed is, waardoor de pruik al vrij snel kapot gaat. Na een aantal keer borstelen komen de haren al mee, er zit een rare glans op en het komt vaak niet meer natuurlijk over. Het is beter om te investeren in een pruik die dan iets meer kost maar wel kwalitatief gezien beter is.

Stel je voor: je hebt eindelijk een pruik gekocht en nu heb je het kapsel van je dromen. Hoe verzorg je nu zo'n pruik? Want een pruik is een broos iets, waar je goed voor moet zorgen waardoor ze jaren kan meegaan. Er bestaan nog altijd veel misverstanden rond over hoe je zo'n pruik best wast en verzorgt. Volgens Gino is de volgende methode de beste methode, omdat deze het minst schadelijk is voor de pruik.

Een eerste stap is het wassen van een pruik. Je doet dit best in een lavabo die je laat vollopen met koud of lauw water (zeker geen warm, want pruiken zijn gevoelig aan warmte) en met speciale pruikenshampoo. Het is best om geen 'gewone' shampoos te gebruiken omdat deze te agressief kunnen zijn en de pruik kunnen beschadigen. Wrijf niet op de pruik en de haren, behalve langs de binnenkant op de montuur als deze erg vuil is. Spoel de shampoo uit en gebruik daarna een crèmebad voor pruiken, die je eventueel op de pruik kan laten. Dit zorgt dat het haar weer zacht wordt en niet stijf komt te staan. Als finishing touch gebruik je daarna nog best een detangler-spray voor pruiken, die zorgt voor de ontwarring van de haren en een beschermend laagje. Al deze producten kan je normaal gezien vinden in de pruikhuizen. De verschillende pruikenmerken hebben ook elk hun eigen productenlijn, maar je hoeft niet persé de producten van het eigen merk te gebruiken. De meeste producten zijn bruikbaar op alle pruiken.

Een pruik moet ook af en toe eens verlucht worden. Dit kan gebeuren als je bijvoorbeeld uit bent geweest en de sigarettenrook is blijven hangen in je pruik. Hang deze dan gewoon een uurtje buiten, en de geur zal voor een stuk verdwenen zijn. Het is misschien beter om dit op een niet erg opvallende plaats te hangen, de burens kunnen anders wel eens raar kijken.

Verzorging betekent niet alleen regelmatig wassen maar betekent ook opletten voor nadelige invloeden. Zoals hierboven al beschreven kunnen pruiken niet goed tegen extreme warmte en tegen wrijving of schuren. Zout water en chloorwater hebben ook een nadelige invloed op pruiken, dit droogt het haar uit en kan het broos maken. Ook langdurig fel zonlicht kan een effect hebben op een pruik, ze kan hierdoor roze of geel uitslaan. Haarlak heeft een uitdrogend effect op het haar, gebruik daarom liever speciale haarlak voor pruiken. Tenslotte is het best om pruiken niet zelf te kleuren; bij menselijk haar kan dit de kwaliteit van het haar erg schaden en bij synthetisch haar lukt het gewoon helemaal niet.

Je kan een pruik wel goed verzorgen en regelmatig wassen, maar toch zal deze op den duur beginnen verslijten. Dit is normaal, een pruik wordt ook vaak vrij intensief gebruikt. Maar hoe weet je nu wanneer je een pruik moet vervangen? Het is duidelijk dat een pruik aan vervanging toe is als die roze of geel begint uit te slaan. Ook als je merkt dat je pruik na jaren gebruik dof of droog is geworden, of een futloze indruk geeft, kan het zijn dat je pruik aan vervanging toe is. Ook pruiken waar de vorm grotendeels uit is door gebruik, worden best vervangen. Een laatste indicatie is als het haar onderaan de pruik alle kanten uitstaat en eigenlijk kapot is door de wrijving.

Nu, aan dit laatste kan wel iets gedaan worden. Een pruik kan eventueel bijgeknipt worden, maar verwacht daar ook geen wonderen van. Ga hiermee best niet bij een 'gewone' kapper, want die is gewoon van te werken met natuurlijk haar. Best is om hiermee terug naar een pruikenhuis te gaan en daar te vragen naar iemand die hier ervaring mee heeft. Begin er zelf niet aan te knippen of kleuren, want dan kan het zijn dat je je pruik helemaal kapot maakt...

Met deze 'geboden der pruiken' werd het eerste deel van de avond afgesloten. Na een korte pauze was Gino bereid om individuele vragen te antwoorden en advies te geven. Meer informatie over Gino's Hairclub of andere pruikhuizen kan opgevraagd worden bij de Genderstichting. We proberen ook binnenkort nog eens een bijeenkomst te plannen rond make-up, maar momenteel kunnen we nog geen datum geven.

Zelfhulpbijeenkomsten

~ Antwerpen ~

Dinsdag 24 januari 06

Vanaf 20h in :

Atthis
Geuzenstraat 27
2000 Antwerpen

Thema: Praatcafé. Een gezellige bijeenkomst zonder thema, om eens ongestoord bij te kunnen kletsen.

Wegbeschrijving: www.genderstichting.be

~Gent~

Dinsdag 28 februari 06

Vanaf 20h in

Vosken
Sint-Baafsplein 19
9000 Gent – 09.225.73.61

Thema: SRS of GRS? Prof. Monstrey van het Gentse Genderteam komt zijn deskundige uitleg geven over de verschillende operaties. Met illustraties, dus niet voor gevoelige kijkers...

Wegbeschrijving: www.genderstichting.be

~Antwerpen~

Dinsdag 28 maart 06

Vanaf 20h in :

Atthis
Geuzenstraat 27
2000 Antwerpen

Thema: Uitwisselen van ervaringen na SRS/GRS. Ideale opvolger van het thema in februari. Je bent nu geopereerd. Verandert dit je leven? Onder leiding van Laura en Ilse gaan we deze avond geen thema uit de weg.

Wegbeschrijving: www.genderstichting.be

Bijeenkomsten Trans-Action i.s.m. Magenta

Magenta organiseert sinds maart elke 2de maandag in het Regenbooghuis een bijeenkomst voor en door transseksuele mensen en hun naasten (geen kinderen). Mensen met twijfels over hun geslachtsidentiteit zijn eveneens welkom.

Bedoeling is een ontmoetingsplaats te scheppen waar men in alle gezelligheid bij een glaasje van gedachten kan wisselen en ervaringen kan delen met anderen.

Plaats: Regenbooghuis, Kolenmarktstraat 42 te 1000 Brussel

Van: 20h00 tot 00h00

Meer info: Magenta VZW, bij Chris Cullus, 0478.404.314, PB 5 te 1040 Etterbeek 3,
www.magenta-asbl.be of magenta@contactoffice.be

Zitdagen

Wanneer het bereiken van onze dienst te Gent te moeilijk is voor u, dan kunt u voor een persoonlijk gesprek ook terecht op onze zitdag in Leuven en dat op volgende data:

➤ **Donderdag 5 januari, 2 februari, 2 maart en 6 april**

Van 14u00 tot 17u00 in
CAW Leuven
Centrum voor levensvragen, relaties en seksualiteit

Opgepast: NIEUW ADRES vanaf 17 oktober: Redingenstraat 6
3000 LEUVEN

Een wegbeschrijving naar de nieuwe locatie kan gevonden worden op onze [website](#).

Een gesprek op onze zitdag in Leuven kan enkel wanneer voorafgaand een afspraak is vastgelegd met onze dienst in Gent. Gelieve de dag van afspraak en dit vóór 11 uur te bevestigen of U aanwezig zult zijn. Zoniet veronderstellen we dat Uw afspraak vervalt!

Wie voor het einde van dit jaar nog vlug wat euro's wil wegschenken aan een goed doel om er zelf z'n voordeel uit te halen, helpen we graag uit de nood. Ons **giftenrekeningnummer** ontvangt graag al uw **giften vanaf 30 euro op jaarbasis**. In ruil hiervoor ontvangt u van ons volgend jaar een **fiscaal attest**, voor wat hoort wat. Alle giften met expliciete vermelding van '**voorkeur voor Genderstichting**' kunnen gestort worden op rekeningnummer:

290-0266600-65

Planet Gender: De wondere wereld van de genderdiversiteit

Het was even slikken toen Koen me vertelde dat de nieuwsbrief van de Genderstichting eind 2005 voor het laatst verschijnt. Er zijn geen zekerheden meer in de wereld... Voor heel wat mensen die uitkeken naar de driemaandelijks nieuwsbrief (vroeger enkel in papieren vorm en de laatste jaren ook als elektronische versie) lijkt een belangrijke bron van informatie weg te vallen. Zonder nieuws komen de trouwe lezers echter niet te zitten omdat een geregelde update van webstek van de Genderstichting deze leemte moet opvullen. Ook de Planet Gender-webstek zal nog korter op de bal spelen en meer aandacht besteden aan extern nieuws en agendapunten. Wie surft naar <http://www.planetgender.com> kan trouwens in één oogopslag zien of webstek is aangepast: de linkerkolom geeft bovenaan een overzicht van nieuws en kalender nieuwe volwaardige pagina's kan je in een handomdraai bereiken door in de menubalk boven weblog aan te klikken.

Vanaf het voorjaar kunnen ijverige schrijvers hun verhalen en belevenissen met anderen willen delen via een aparte webpagina van Planet Gender: Mijn Verhalen. Ben je geïnteresseerd om een deel van je verhaal te delen, geef ons dan een seintje via info@planetgender.com. De teksten mogen van praktische of literaire aard zijn. De Genderstichting en Planet Gender zullen in de toekomst nauw blijven samenwerken. We streven per slot van rekening – via een specifieke invulling – naar hetzelfde doel: transgenderen mensen een volwaardige plaats geven in de samenleving.

Vraag blijft wel of er een oplossing is voor de lezers van de gedrukte nieuwsbrief. We mogen deze mensen niet in de kou laten staan.

Mijn Genderidentiteit

Wat de toekomst van Planet Gender betreft is bij Gelijke Kansen Vlaanderen een nieuw dossier ingediend voor een nieuw project: Mijn Genderidentiteit. Dit project is een zoektocht naar de genderidentiteit/genderexpressie van transgender én niet-transgender mensen (nog steeds de overgrote meerderheid van de bevolking) en zal informeren naar hun genderidentiteit/genderexpressie. Een aantal portretten en eigen definities zijn nu al te zien op de webstek van Planet Gender. Vanaf april 2006 tot en met september 2007 zal de mobiele studio van fotograaf Marc De Clercq op 25 plaatsen in Vlaanderen en Zuid-Nederland neerstrijken, met de vraag van mensen een portret te mogen maken en hun genderidentiteit "bloot" te geven. We hopen zo dat ook meer niet-transgender mensen zullen nadenken over hun gender en hun genderidentiteit en daardoor in de toekomst meer open zullen staan ten aanzien van genderdiverse mensen in hun omgeving: familie, vrienden, kennissen, collega's op het werk...

Verder staat een open dialoog met de holebifederatie, de aangesloten verenigingen, niet georganiseerde holebi's en de vrouwenbeweging op de agenda. Het is belangrijk dat we het belang van een genderdiverse maatschappij ook bij niet-transgender mensen aankaarten.

Planet Gender in Maaseik

Van vrijdag 13 t/m zondag 22 januari 2006 presenteert het Vrijzinnig Ontmoetingscentrum Maasland (VOM) een ruime selectie van de tekst- en fotoportretten Planet Gender in haar gebouw de "Vita". U kan er de tentoonstelling bezoeken: van dinsdag t/m zaterdag van 10 tot 17 uur voor en na de randactiviteiten.

Op vrijdag 13 januari neemt Estelle Slegers u mee in de wondere wereld van de genderdiversiteit. Aanvang 20u. Toegang: gratis. Op donderdag 19 januari wordt de film Kiss of the Spider Woman van Hector Babenco met William Hurt, Raul Julia en Sonia Braga vertoond. Er is een inleiding en nabespreking voorzien. Aanvang 20u. Toegang: 2,00 €. Scholen kunnen voor een educatieve rondleiding contact

opnemen met Griet Van Herck (moreel consultant) van het VOM. Adres: "Vita" - Prinsenhoflaan 29 - Maaseik. Meer info: voc.maaseik@skynet.be, 089 51 91 40 of 0474 53 49 63.

Planet Gender in Maastricht

Tot slot nog even meegeven dat het project van 13 mei t/m 18 juni 2006 naar Maastricht (Nederland) trekt. Naast de tekst- en fotoportretten tonen andere fotografen en beeldende kunstenaars hun werk, zijn er discussiemomenten en worden films en documentaires vertoond. Er komen nieuwe tekst- en fotoportretten van mensen uit die regio. Hou alvast zaterdag 13 mei vrij in je agenda voor een belangrijk startevenement in Maastricht waarvoor we alle transgender en niet-transgender mensen oproepen hieraan deel te nemen. We geven er het thema genderdiversiteit een gezicht!

Stuk voor stuk redenen om De wonderde wereld van de genderdiversiteit te ontdekken. Onze beste wensen voor 2006.

Estelle Slegers
Coördinatrice Planet Gender
info@planetgender.com

Aankondiging Nieuwsbrief jan-feb-maart 2006 van TGV-WEST

TransGender Vlaanderen ofte TGV West-Vlaams Platform heeft zijn kinderschoentjes bij Sinterklaas ingeruild voor een gespoord en gelaarsd volwassen transgenderconcept.

TGV organiseert vanaf januari 2006, telkens om 20 uur in Huis Alabris, Langestraat 30 te 8000 Brugge, een maandelijks BABELAVOND met hapje en drankje.

Deze bijeenkomsten zullen vanaf medio 2006 nog meer ingekleurd worden met voordrachten omtrent alle mogelijke transgenderitems zoals aanbrengen van make- up, pose als vrouw, aanschaf kledij, beroerende en ontroerende transgenderbekommernissen en zo veel meer ...

Met het oog op verspreiding van de bekendheid van TGV en de creatie van een eigen website wordt een minimale jaarlijkse instap van 15 euro gevraagd. Dit bedrag dient om de werkingskosten enigszins te financieren alsook een 3-maandijks TGV-Bulletin met o.a. ruime informatie uit de transgenderwereld.

Héél belangrijk is dat op al onze activiteiten transgendervriendelijke hetero's én holebi's van harte welkom zijn !!! ...men zegge het voort ...

Wij hopen op een massale opkomst!

Ulrike, Solange, Andrea en Yolana

Donderdag 19 januari 2006 -20 uur –Huis Alabris - Langestraat 30 te 8000 Brugge:

1. Voorstelling TGV;
2. Toelichting en opiniebevraging aanwezigen i.v.m. project 'MEET & GREET TRANSGENDERS' gepland voorjaar 2006;
3. Losse babbel en knuffelmoment met hapje en drankje.

**Noteer alvast de volgende data van samenkomst: dit telkens op vrijdag 20 uur :
17 februari, 17 maart, 21 april, 19 mei en 16 juni 2006 -zelfde uur, zelfde locatie.**

Met eventuele vragen en voor bijkomende info kunt u steeds terecht bij Ulrike, wiens nummer kan opgevraagd worden bij de Genderstichting.

Twee jaar na de aanvang van mijn Real Life Experience (5 okt 2005):

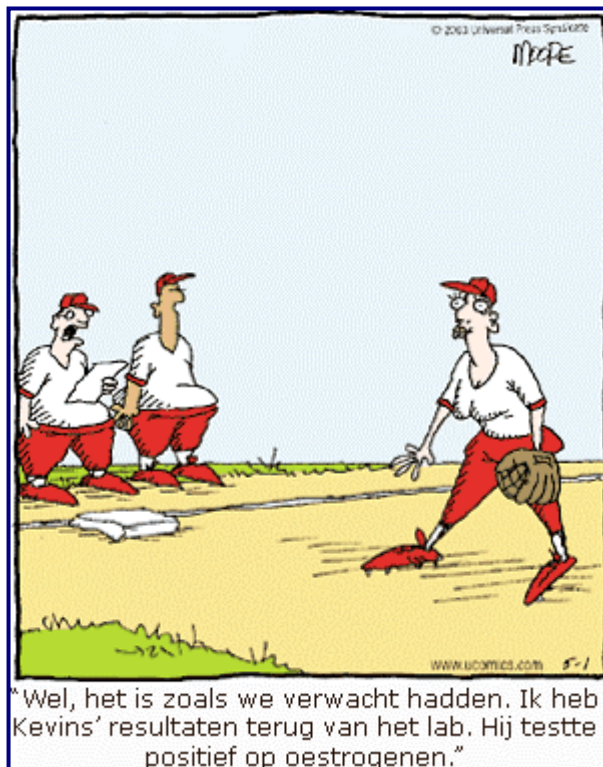
De hieronder gepubliceerde tekst is een vertaling van de originele Engelse versie, ons door Laurence toegestuurd als een momentopname in haar transitie, en bedenkingen tijdens haar herstel na de geslachtenaanpassende operatie in het Gentse UZ.

De real-life experience zou moeten voorbij zijn, maar in werkelijkheid blijft het maar voort duren. In de ogen van het genderteam is alles voorbij, ze zijn overtuigd dat ze geen fout hebben gemaakt door me in een vrouw te laten veranderen en slapen op hun beide oren. Voor mezelf is de test bijlange nog niet gedaan. Alhoewel het nu 4 maanden geleden is dat ik SRS samen met borstvergroterende operatie onderging, ben ik nog steeds herstellende van de operaties en op zoek naar mezelf. Waar ik eerst mijn lichaam aanpaste aan mijn geest, moet ik nu het omgekeerde doen. Mijn lichaam is nu voor op mijn geest, en ik begin eindelijk te geloven wat andere mensen me vertelden lang na hun operatie, namelijk dat het zo'n 5 jaar kan duren eer je lichaam en geest weer op dezelfde lijn zitten en je je helemaal goed voelt in je vel. De RLT gaat niet over 'passabel' zijn in de maatschappij, het gaat om het feit een normaal en gelukkig leven te kunnen leiden in je nieuwe vel, ongeacht de kledij.

Het eerste deel van de RLE was makkelijk. Het was een plezier om eindelijk het leven te kunnen leiden en de persoon te zijn die ik altijd al wilde zijn. Mijn eerste euforie verborg de scherpe kantjes, en de nieuwsgierigheid van mensen (mis)nam ik als tekens van steun en appreciatie. Goed voorbereid en uitgevoerd zonder te shockeren, verloopt deze eerste fase eigenlijk verbazingwekkend vlot. De hormonale effecten zijn nog minimaal en langzaam kan je het beeld in spiegel (en daarbuiten) perfectioneren. En de spiegel, hoeveel uren heb ik er niet voor doorgebracht? Het grootste deel van de tijd ging naar het me zorgen maken over gelaatsbehandling, daarna het gruwelen tegenover mijn nog zichtbare mannelijke trekken en tenslotte het gefascineerd volgen van de veranderingen veroorzaakt door FFS. Hierna werd mijn hele lichaam het aandachtspunt, wat het nog altijd is, met constante kritische analyses naar de evolutie van rondingen. Sommige veranderingen gingen zo snel dat mijn geest het moeilijk had om volgen. Om maar een voorbeeld te geven: zelfs een paar maanden na mijn SRS betrapte ik mezelf erop in een nog halfwakkere staat op het toilet te gaan zitten en mijn hand automatisch naar beneden te brengen om mijn penis, die ondertussen al vervangen was door een vagina, neerwaarts te duwen. Geloof me, het neemt tijd in beslag, veel tijd. Weet je nog hoe goed maar ook hoe raar het voelde toen je de eerste keer werd aangesproken als 'mevrouw'? Wel, na bijna 2 jaar verrast het me soms nog. Betekent dit dan dat het niet natuurlijk voelt? Neen, het betekent gewoon dat decennia lang leven als iemand 'anders' zijn sporen nalaat in je geest en dat deze sporen moeilijk uit te wissen zijn (als dat al helemaal lukt). Uit bad stappen en jezelf bekijken in de spiegel zorgt nog steeds voor zowel een aangenaam gevoel als verwondering. Het vroeger vormeloze mannelijke lichaam heeft nu rondingen, te beginnen met je eigen borsten (en geen opgevulde BH), is versmald dankzij een dieet (waar je waarschijnlijk zult voor kiezen) en terug verbreed in een beetje heupen dankzij hormonen. Als ik mijn ondergoed aandoe, ben ik blij met de platte voorkant in plaats van die verschrikkelijke bobbel met een gruwelijk paar hangende ballen eronder. Als ik dat zie, verschijnt er een brede glimlach op mijn gezicht en ben ik blij dat ik de transitie volgehouden heb, en beslist heb om er helemaal voor te gaan. Zelfs zonder mijn make-up en pruik is het enige wat ik zie, de vrouw die ik altijd wou zijn. De combinatie van op te letten wat ik eet of drink (geen bier meer voor mij!) en een buikliposuctie, hebben mijn maat van 46 naar 40 doen slinken (38 past wel maar er hangt wat vet over). Ik ben zeker dat dit nog gaat verbeteren eenmaal ik terug mijn normale oefeningen kan doen.

Wetenswaardig nieuws uit binnen- of buitenland, nieuwe publicaties omtrent genderidentiteit, lezersbrieven of oproepen, mogen steeds aan het adres van de Genderstichting gestuurd worden, bij voorkeur per e-mail naar genderstichting@artevelde.be, gefaxt op 09.223.75.70, op diskette formaat Word voor Windows compatibel, of per post.

Door de verschillende operaties, zijn mijn fysieke mogelijkheden maandenlang beperkt moeten blijven. Zelfs nu nog, 4 maand na mijn SRS, is het voor mij onmogelijk om mijn fiets te gebruiken, en de wrijvingsirritatie door het dragen van een maandverband (nog 24/7 te gebruiken om wondvocht te absorberen) maken het onmogelijk om lange afstanden te wandelen of te lopen. Dagelijks dilataties bepalen en beperken andere activiteiten, waardoor je in een ongewilde, restrictieve routine moet leven. De veranderingen in het hormonaal systeem zorgen voor oncontroleerbare veranderingen in lichaam en geest. De zogenaamde hormonale achtbaan wordt in beweging gehouden door het effect van Androcur op de hormonale receptoren, maar die wordt na de SRS stopgezet. Gelimiteerde testosteronproductie door andere organen dan de testikels, nemen het lichaam terug over na de SRS, waardoor je weer haargroei krijgt op plaatsen waar die eerst was verdwenen. De dosis vrouwelijke hormonen die worden verhoogd of verlaagd, of tijdelijk stopgezet naargelang de transitiefase en chirurgische stappen, helpen ook niet om wat rust in de geest te brengen. Extreme blijheid en droefheid wisselen snel af met zware zorgen en vragen (ik benijd soms de simpele mensen die van dag tot dag leven). Al de voorgaande factoren gecombineerd met het doorbrengen van veel dagen in de geneeskundige sfeer (psy, endo, logo, chirurgie) en esthetische toestanden (permanente haarverwijdering) laten nog weinig tijd over voor een regelmatig en stabiel leven. Allerlei (onvermijdbare) relationele problemen met familieleden en vrienden zorgen ervoor dat de geest moeilijk kan rusten en deze psychische onrust is mentaal zeer uitputtend. Heel veel energie gaat ook naar het genezen van de wonden en het herstellen van de verdoving van de verschillende operaties. In mijn geval werden de verschillende operaties zoveel mogelijk gegroepeerd en gepland na elkaar, met inachtneming van de kernregel van 1 maand herstel per uur verdoving.

"Wel, het is zoals we verwacht hadden. Ik heb Kevins' resultaten terug van het lab. Hij testte positief op oestrogenen."

De ongeveer drie jaar tussen mijn eerste bezoek aan een psychiater en de (bijna) fysieke voltooiing van mijn transitie waren niet gemakkelijk. Het lijkt eeuwen te duren en hoe verder je vordert in het proces, hoe meer gelimiteerd je wordt in je leven. Je moet fysiek en mentaal sterk staan vooraleer het proces op te starten en het einde te bereiken. De hele transitie eindigt niet met de SRS. De Real Life Test verandert in de Rotten Life Test en blijft maar duren. Slechts wanneer alles klaar is (inclusief de afronding van definitieve haarverwijdering en stemverandering), kan je terug aan een normaal leven beginnen denken. Alleen dan kan je inschatten of het leven in het gewilde gender zoveel beter is dan het leven dat je voordien leidde. Het is pas na jaren dat je de balans kan opmaken of het eventuele verlies van werk, familie, huis en/of financiën het allemaal waard was, en of de verloren jaren en onmenselijke inspanningen tijdens de transitie voldoende af te wegen zijn tegen doorgaan met leven in een (gecontroleerde of getolereerde vorm van) genderdysforie. Een complete transitie moet enkel beschouwd worden als een laatste oplossing of mogelijkheid. Eenmaal die keuze gemaakt, vallen er nog meer knopen door te hakken. Wil je alles vrij snel laten gebeuren of spreiden over verschillende jaren? Door mijn iets hogere leeftijd koos ik voor de eerste optie maar wees er je van bewust dat dit zwaar zal wegen op je lichaam en geest.

Op een bepaalde manier, maar niet direct samenhangend met de transitie, is de complexe en onvoorspelbare manier waarop sociale contacten kunnen veranderen. Ik weet niet of het de hormonen zijn die de grote verandering van mijn competitieve materialistische manier van leven naar een meer humane hebben veroorzaakt. Onze samenleving is ook veranderd in eentje waarin mensen de neiging hebben om in hun eigen cocon te leven. Door de elektronische samenleving is het zover gekomen dat mensen niet meer reageren op e-mails of sms'jes tot het absoluut noodzakelijk is, en een ok of dankuwel beschouwd worden als tijdsverspilling. Ik stuur soms berichtjes naar mijn eigen mailbox, gewoon om zeker te zijn dat mijn berichten wel terecht komen omdat ik geen antwoorden meer krijg. Samenkomen met mensen wordt ieder

jaar moeilijker. De entertainmentindustrie neemt een groot deel van onze vrije tijd en geld in beslag, met megaconcerten, activiteiten en evenementen waar je in het midden van een grote menigte staat maar geen contacten meer maakt. Tel dit samen met het feit dat je wellicht vele van je oude contacten zult inwisselen voor nieuwe (ingegeven door veranderingen van interesse zowel door jou als de anderen), de onstabiele natuur eigen aan andere transgenders, menselijke vooroordelen ten aanzien van transseksualiteit, en je eigen fysieke en esthetische begrenzingsen (vooral door de nog niet helemaal verwijderde haargroei), en je eindigt bij een eenzaam sociaal leven. Ik zag al veel postoperatieve transseksuelen in deze cirkel belanden en ikzelf blijf vechten om er niet in te raken.

Het feit dat we door onze transseksualiteit in de marges van de maatschappij belanden, zorgt ervoor dat we meer moeite moeten doen om ons te integreren. Opgaan in de maatschappij en niet herkend worden is een mooie droom maar kan alleen bereikt worden door oppervlakkig te leven. Diepere of serieuzere contacten, zij het met werkgevers (vergeet deze eeuw maar dat je vast werk krijgt) zij het met goede vrienden of relaties, en op een gegeven dag zal je je moeten blootgeven. Je zal waarschijnlijk je diploma moeten tonen (met je oude naam er nog op) om een job te krijgen, wanneer je je huis verkoopt of zo, zal op de akte ook je oude naam en geslacht staan waardoor je pijnlijke vragen moet beantwoorden, bij nieuwe vrienden zal je je verleden moeten vertellen ofwel een nieuw verleden uitvinden, maar zijn leugens dan een goede basis voor een eerlijke vriendschap of relatie? Is dat de reden dat de meeste postoperatieve transseksuelen die ik ken, een sociaal leven proberen vermijden en alleen blijven ondanks de nood aan menselijke warmte en gezelschap? We worden onze eigen dromen en blijven verder zoeken naar de perfectie waar eigenlijk niemand anders op staat te wachten. Mijn ervaring leert me dat contacten met mensen die al een partner hebben gemakkelijker en vriendelijker waren, daar waar contacten met alleenstaanden van welk geslacht dan ook defensiever waren. Het was alsof ze bang waren in de omgang met mensen die van geslacht veranderd zijn, zeker vanwege degenen die in dezelfde situatie zaten!! Vele contacten zijn dan ook uitgedoofd nadat hun nieuwsgierigheid ingevuld was.

Tot vandaag heb ik geen spijt van de keuzes die ik heb gemaakt. Ik hoop gewoon dat ik binnenkort eindelijk kan genieten van het leven waarop ik zolang gewacht heb. De hele transitie heeft langer geduurd dan verwacht en, in tegenstelling tot wat ik dacht, werd het nog moeilijker naar het einde toe. Na een eerste oppervlakkige acceptatie van de maatschappij, realiseer je je dat een totale acceptatie utopisch is en dat het voor de rest van je leven balanceren wordt op een dun touwtje. Toch verkies ik de soms moeilijkere maar meer lonende contacten als vrouw over het geforceerde mannelijk optreden dat ik decennia lang opvoerde. Een leven tussenin deze twee rollen leek eerst mogelijk maar bleek naderhand toch een tijdelijke fase te zijn om mijn geest de tijd te geven te evolueren naar mijn 'echte ik' die langzaam maar zeker als een geest uit een fles verrees, met de onmogelijkheid die er terug in te stoppen.

Ik heb geen idee of mijn ervaringen uniek zijn of eerder gelijklopend met anderen, want de meeste postoperatieve mensen stoppen met posten op forums na de grote operatie, doeken hun websites op, blijven weg van T-meetings en proberen op te gaan in een leven tussen de 'normale mensen'. Ik blijf mijn best doen om mijn ervaringen nog een tijdje te blijven delen, om zo anderen een glimp te geven van een leven dat ze misschien overwegen maar alleen zien door een roze bril, en om feedback te geven aan de professionelen die geen tijd of middelen hebben voor lange termijn onderzoek.

Nieuwe aanwinsten

- **In het verkeerde lichaam, transseksualiteit bij jongeren.** Judith Van Acker. Artevelde Hogeschool, Opleiding Communicatiebeheer 2004-2005. Eindwerk voorgedragen door Judith Van Acker tot het behalen van het diploma gegradueerde in Communicatiebeheer.

- **Soldier's Girl**
Soldier's Girl is het waargebeurde verhaal van Barry Winchell, een soldaat uit Kentucky die in 1999 verliefd wordt op Calpernia Addams, een mooie transseksuele vrouw uit Nashville die in nachtclubs optreedt. In de gesloten, starre wereld van het leger leidt hun liefdesrelatie tot jaloezie en misverstanden bij Barry's medesoldaten. Het gerucht gaat dat Barry homo is. Tenslotte komen de spanningen tot een verschrikkelijke uitbarsting tijdens de viering van de Amerikaanse Independence Day.

- **Ca se discute**
Franstalig praatprogramma over 'iemand anders worden', waar ook een transseksueel persoon op uitgenodigd is.

- **Priscilla, Queen of the desert**

Met een contract op zak voor een reeks optredens in de Australische woestijn hebben Tick, Adam en Ralph ieder zo hun eigen redenen om het veilige Sydney voorlopig achter zich te laten. Ze dopen hun tourbus 'Priscilla' en beginnen aan een wild en grappig avontuur. De drie verzorgen in hun uitzinnige outfits een wervelende tournee door de 'outback' van Australië, met alle gevolgen van dien.

- **Nieuwe Brochures**

Sinds kort zijn een 2 nieuwe brochures te verkrijgen bij de Genderstichting.

Een eerste brochure behandelt het thema **transseksualiteit in het gezin** en meer bepaald de moeilijkheden die de –gedeeltelijke – transitie van één van de ouders kan opleveren voor de kinderen. De brochure is bedoeld als leidraad voor ouders zelf en bevat ook een bijdrage bedoeld voor kinderen of jongeren. Deze brochure is voortaan gratis beschikbaar op onze [website](#).

Een 2de brochure is eerder een reader voor **ouders van genderkinderen**. Deze werd opgemaakt naar Nederlands voorbeeld. De reader bevat naast een meer theoretisch gedeelte voornamelijk getuigenissen van genderkinderen en hun ouders en een paar bijdrages van professionelen op dit specifieke terrein. Deze brochure is bij de Genderstichting te verkrijgen aan de prijs van 5 euro (plus eventuele portkosten).

Start onderzoek 'Transgenders en werk'

De Nederlandse Rutgers Nisso Groep roept op tot deelname aan het onderzoek over transgenders en werk. De Rutgers Nisso Groep vraagt de volgende mensen mee te werken aan het onderzoek 'Transgenders en werk':

- iedereen met een transgender-achtergrond: (ex-)transseksuelen, transgenderisten, travestieten, intersekse en anderen wiens genderidentiteit en/of genderexpressie afwijkt van wat op grond van de bij geboorte toegewezen sekse wordt verwacht
- werkende en werkloze transgenders
- transgenders uit Nederland en Vlaanderen
- transgenders die arbeidsongeschikt zijn, rentenieren of al met pensioen zijn
- transgenders die (op het werk) open zijn over hun transgender achtergrond en
- transgenders die hun transgender achtergrond verborgen houden
- vrouw-naar-man transgenders en man-naar-vrouw transgenders

Waarom dit onderzoek?

Omdat we denken dat nu veel te veel transgenders...

afzien van bepaalde opleidingen, beroepen en banen omdat ze bang zijn dat ze het anders vanwege hun transgender achtergrond niet zullen redden.

- afzien van solliciteren op banen die ze eigenlijk wel zouden willen
- onzichtbaar zijn op de werkplek
- bij geslachtsaanpassing geen andere mogelijkheid zien dan ontslag nemen om elders een nieuw leven te beginnen
- bij sollicitaties afgewezen worden vanwege hun transgender-achtergrond
- wanneer ze als zelfstandige werken, problemen hebben met het krijgen van een arbeidsongeschiktheidsverzekering
- op het werk uitgesloten en gepest worden wanneer ze uit de kast komen
- vanwege hun transgender achtergrond geremd worden in hun carrière
- op de werkplek niet zichzelf kunnen zijn en zich daar niet durven of kunnen laten zien
- zonder dat ze dat willen op de werkplek alleen de keuze hebben voor de optie 'man' of de optie 'vrouw'
- zonder dat ze het willen of kunnen op het werk overtuigend als man of als vrouw over moeten komen
- na een geslachtsaanpassing hun verleden angstvallig verborgen houden op het werk
-

... en omdat we nu eindelijk wel eens precies willen weten hoe het met al deze zaken zit. Met de informatie uit dit gedegen wetenschappelijk onderzoek kunnen we eindelijk tot gerichte actie overgaan en zorgen dat:

- transgenders beter integreren in het arbeidsproces
- De beeldvorming over transgenders verbetert
- het genderdichotome denken op de werkplek afneemt
- er betere ondersteuning komt in de real life periode van transgenders die een geslachtsaanpassing willen ondergaan
- de instroom van transgenders toeneemt
- transgenders zonder problemen op het werk uit de kast kunnen komen
- transgenders zichzelf kunnen zijn op de werkplek

- de discriminatie van transgenders stopt
- bedrijfsartsen, ARBO-diensten (voor Vlaanderen: arbeidskundige geneesheren) meer inzicht krijgen in transgenders en hun werksituatie
- reïntegratiebureaus meer inzicht krijgen in problemen die transgenders op het werk en bij het zoeken naar werk tegenkomen
- er betere brochures komen voor transgenders zelf, maar ook voor bedrijfsartsen, ARBO-diensten, arbeidskundige geneesheren en personeelsfunctionarissen
- vakbonden en transgenderorganisaties aan de slag kunnen
- 'transgenders en werk' op de politieke agenda komt
- er in CAO's eindelijk aandacht wordt besteed aan transgenders

Wie voert het onderzoek uit?

Het onderzoek wordt uitgevoerd door de Rutgers Nisso Groep, kenniscentrum seksualiteit, ondersteund door de Nederlandse vakbond ABVAKABO. Een van de missies van de Rutgers Nisso Groep is de emancipatie van 'bijzondere groepen', waaronder transgenders. Het onderzoek is in handen van: Paul Vennix, Rutgers Nisso Groep, Postbus 9022, 3506 GA, Utrecht; telefoon: 030-2329805/2329800; e-mail: p.vennix@rng.nl. Voor nadere informatie of opmerkingen over het onderzoek kunt u altijd met Paul Vennix contact opnemen.

Wat gebeurt er met de door mij gegeven informatie?

Privacy en de bescherming van persoonsgegevens zijn van groot belang voor de Rutgers Nisso Groep. Deelname aan dit onderzoek is volledig anoniem. De Rutgers Nisso Groep behandelt verstrekte persoonlijke gegevens zeer vertrouwelijk. Deze gegevens zullen nooit aan derden ter beschikking worden gesteld. De Rutgers Nisso Groep houdt zich aan de regels betreffende privacy zoals die zijn vastgelegd in de Wet Bescherming Persoonsgegevens 2002 (WBP). Persoonsgegevens worden enkel gebruikt voor onderzoek.

Hoe kan ik meedoen?

Door op <http://survey.eyefi.nl/tg> een vragenlijst in te vullen. Hoe lang het invullen duurt, is sterk afhankelijk van uw persoonlijke situatie en hoe uitgebreid u een en ander wilt toelichten. Het beste is de vragenlijst in te vullen wanneer u er alle tijd voor heeft en niet gestoord wordt.

Paul Vennix

Stand van zaken half december '05:

De enquête is al door ongeveer 250 transgender personen uit Nederland en België volledig ingevuld. Een kwart van de respondenten komt uit België. 86 procent zijn MV-transgenders. Hiervan heeft ruim twee op de vijf zich ooit aangemeld voor een geslachtsaanpassing. Van de VM-transgenders is dit bij zes op de zeven het geval. Bovendien zijn er heel wat mensen die de vragenlijst gedeeltelijk hebben ingevuld. Over het geheel genomen is de feedback op de vragenlijst volgens Paul Vennix positief. Zo vond ruim twee op de drie deelnemers de vragenlijst een goede gelegenheid om eens stil te staan bij wat voor invloed hun transgenderachtergrond heeft op werk. 84 procent van de deelnemers (84%) vonden de vragenlijst interessant.

Verdere info over de voorlopige resultaten van het onderzoek kun je lezen in een kort interview met Paul Vennix op de website van [Planet Gender](#)

Wetsvoorstel transseksualiteit: een stand van zaken.

Rond het wetsvoorstel dat de vier meerderheidspartijen nu bijna 2 jaar terug hebben ingediend, is er lange tijd weinig nieuws te melden geweest. Het wetsvoorstel bleef lange tijd liggen zonder dat het aan bod kon komen in de Kamercommissie Justitie. In het voorjaar was het dan wel zover. Het voorstel werd een eerste keer besproken. Meteen al werd rond een aantal passages het advies gevraagd van verschillende ministeries. Er dient namelijk ook te worden uitgezocht welke implicaties dit wetsvoorstel heeft op andere wetteksten en regelingen. Dit was de stand van zaken tot een paar maand terug. Op een aantal adviezen was het nog wachten. Dan pas zou er verder gedebatteerd worden. Begin oktober was er een nieuwe commissievergadering. Hierop werd beslist om een hoorzitting te organiseren. Op zo'n hoorzitting worden deskundigen in de materie uitgenodigd. De bedoeling ervan is dat deze mensen hun mening kunnen geven rond een wetsvoorstel, waarna de commissieleden hen vragen kunnen stellen. Op deze manier kan men zich een duidelijker idee vormen over de alledaagse praktijk van een thema en kunnen wetsontwerpen eventueel worden bijgeschaafd.

Op 28 november jongstleden werd deze hoorzitting georganiseerd. Men had een 6-tal sprekers uitgenodigd. Dit waren Dr. De Cuypere als psychiater van het genderteam UZ Gent, Dr. De Cat als chirurg met praktijk te Brussel. Dhr. Uytterhoeven, jurist te Antwerpen en auteur van een doctoraalscriptie rond wetgeving en geslachtsverandering, Deborah Lambillotte van de Gender Action Group, Marie-Christine Vrijens van het Brusselse collectief Trans-Action en Koen Taillieu voor de Genderstichting. Nadat elke spreker zijn/haar lezing op het wetsvoorstel had gegeven, werden een aantal vragen gesteld door de commissieleden.

Het was opvallend dat elke spreker gelijkaardige opmerkingen formuleerde rond de opgenomen definitie van transseksualiteit en de vermelde voorwaarden voor behandeling. De andere punten waarover gedebatteerd werd, waren de eis tot sterilisatie en de leeftijdsgrens voor behandeling. Na deze vragenronde gaven de commissieleden te kennen dat zij de complexiteit van de materie te weinig hadden ingeschat. Men was er zich nu van bewust dat een aantal passages andere formuleringen vereisen om beter te voldoen aan de praktijk. Men gaat zich nu eerst verder buigen over het voorstel en een aantal artikelen aanpassen. Eens men het eens raakt over deze wijzigingen, is het wetsvoorstel in principe klaar om te worden doorgestuurd naar de senaat.

Er gebeurt dus wel één en ander rond dit wetsvoorstel. Het blijft echter bijzonder moeilijk om uitspraken te doen over wanneer dit voorstel ook effectief wet zal worden. Het kan nog dus nog wel even duren. En dat is een understatement. Voorlopig blijft het dus behelpen met de nu bestaande procedure voor een rechtbank. Het verhaal van iemand die zonder advocaat deze procedure voor de rechtbank succesvol heeft volbracht hadden we u graag in deze nieuwsbrief gebracht. Het blijkt echter niet zo eenvoudig dit duidelijk op papier neer te schrijven. We houden er ons echter aan dit verhaal te publiceren van zodra de persoon in kwestie ons zijn verhaal bezorgd.

Wij houden u uiteraard verder op de hoogte van de vorderingen van het wetsvoorstel.

De integrale tekst van het wetsvoorstel is te vinden op onze [website](#)

Een uitvoerig verslag van de hoorzitting van 28/11/05 is eveneens te vinden op onze [website](#)

Nieuws uit genderland

- **Onderzoeksproject rond libido, testosteron en DHEA**

Dit onderzoeksproject waarvoor begin dit jaar uw medewerking werd gevraagd, werd afgesloten op 31 oktober 2005. Het genderteam van het Universitaire Ziekenhuis van Gent startte dit onderzoek op in samenwerking met het genderteam van de Vrije Universiteit van Amsterdam. Dit project had vooral de bedoeling na te gaan of er een eventuele link is tussen libidodaling bij transseksuele vrouwen en postmenopauzale vrouwen en lage concentraties van vrij testosteron en DHEA. De resultaten worden momenteel verwerkt. Van zodra deze klaar zijn worden ze gepubliceerd op de site van het project. In de gaten houden dus!

<http://www.onderzoek-libido.be>

- **Forum voor ouders van genderkinderen**

Op de website van de Vlaamse Genderkring is sinds kort een forum te vinden voor ouders van genderkinderen. Het uitwisselen van ervaringen met andere ouders via dit forum staat hierbij centraal. Aanmelden op het forum is vereist. Dat kan op het forum zelf of via de verantwoordelijke hiervoor.

<http://www.vlaamsegenderkring.be>

- **In memoriam**

Via onze vrienden van de Nederlandse LKG T&T vernemen we het overlijden van Sonja Raaymakers. Sonja was jarenlang het boegbeeld van de LKG en heeft veel betekend voor de Nederlandse travestiegemeenschap. Ze overleed onverwacht op 12 december '05 op 62-jarige leeftijd. (foto : website LKG T&T)

<http://www.lkgtent.nl>

- **Afscheid**

Het wordt stilaan weer winter, jaren geleden vielen ook de bladeren van de bomen in Kortrijk (toen nog de thuishaven van de Genderstichting). Ik was nog zo jong en bang voor het onbekende, maar steeds opnieuw zat Renée te wachten op me (in het café beneden). Samen wandelden we vaak naar het park, om wat na te praten. Ik kerfde zelfs als een kleine jongen mijn nieuwe naam in een boom. Renée, ik kom woorden te kort om u te bedanken voor uw steun en vriendschap. Oprechte deelneming,

Nicky

*De Genderstichting is dicht tussen Kerst en Nieuwjaar.
Wij zijn terug te bereiken vanaf 3 januari '06.*

De Nieuwsbrief is een uitgave van de Genderstichting, een deelwerking van C.A.W. Artevelde
Verantwoordelijke uitgevers: Koen Taillieu – Noémie Saey - Holstraat 25 - 9000 Gent

Abonnement:

U kunt een abonnement nemen op onze 'nieuwtjes', dit ter vervanging van de oude Nieuwsbrief. U wordt dan per mail verwittigd als er nieuwe artikelen, aankondigingen of nieuws in de marge te vinden zijn op onze website. Dit abonnement is gratis en enkel per mail. Dit kan door een e-mail te sturen naar genderstichting@artevelde.be met de vermelding 'nieuws per e-mail'.

Redactieadres: Holstraat 25, 9000 Gent

Tel: 09.233.08.54

Fax: 09.223.75.70

URL: <http://www.genderstichting.be>

e-mail: genderstichting@artevelde.be

maandag en woensdag: 13 u tot 20u

dinsdag en donderdag: 9u tot 17u

vrijdag : 9u tot 16u

Consultaties bij voorkeur na afspraak.

Financiële steun

De Genderstichting kan slechts op beperkte financiële steun van de overheid rekenen. Om ook in de toekomst onze verdere dienstverlening te kunnen garanderen, is Uw financiële steun van harte welkom. Dit kan bijvoorbeeld door een lidmaatschap aan te gaan voor een bedrag van:

7,5 - 12,5 of 25 euro te storten op rekeningnummer Fortis: 290-0269673-34 van Genderstichting – Holstraat 25 - 9000 Gent - met vermelding 'nieuw lidmaatschap'.

Ook **fiscaal aftrekbaar giften** van minimum **30 euro** (op jaarbasis) kunnen gestort worden op rekeningnummer: 290-0266600-65 van CAW Artevelde VZW met de expliciete vermelding: 'voorkeur voor de Genderstichting'

Rond genderdysforie in het algemeen en transseksualiteit in het bijzonder, kan een informatiemap verkregen worden. Kostprijs 7,5 euro (plus eventuele verzendingskosten), aan te vragen bij de Genderstichting. Ook een informatiebrochure, waarin bondig het fenomeen transseksualiteit beschreven wordt kan aangevraagd worden. Gratis.

Daarnaast zijn nog diverse andere brochures te verkrijgen en kunnen boeken en video's ontleend.

CAW Artevelde v.z.w. – Prinsenhof 56 – 9000 Gent – 09.225.00.02